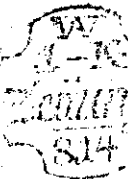

MAGYAR KURIR

A FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden, Februárius 1-ső napján, 1814-dik esztendőben.

Hivatal szerént való hadi tudósítások.

Vesulből a' fő hadi szállásról Jan. 17-dikén: — „Feld. M. Lajtnaut Gr. *Bubna*, ki a' fő armádának bal szárnyát az által tartja szüntelen való hátorságban, hogy azon ellenséges magános csapatokat, melyek azon iparkodnak, hogy déli Frantzia Országban magokat öszszetsatólhassák, elszéleszti, a' *Bresse* mellett lévő *Bourgból* jelenti 12-dikben, hogy az ellenség ezen városban 1600 gyalogokat, 's néhány száz lovasokat öszsze gyűjtván, egy részét még a' lakosoknak is felfegyverkezettette. Gróf *Bubna* eltökéltette magában, hogy bajonéttal az ellenségre ütven, őtet valamint a' városból, úgy az a' mellett lévő halmokról is elkergesse. A' halmokon álló ellenség nem várta-lé a' megtámadtatást, hanem befutott a' városba; a' város felé vivő országúton sűrű sorban álló gyalogok sem sokáig állották-ki ágyútüzünket, hanem ezek is oda mentek-hé sok veszéssel. Tsak a' város eránt való kedvezés 's a' rend' fenntarthatásának óhajta indították Gróf *Bubnát* arra, hogy az ellenségnek heves és véres kergettetését a' kapuk előtt megszüntesse, és seregeit megállítván ott öszszegyűjtse. Egy Sas, 1000 puska, 's feles puskapor kerülték kezünkre. Lichtenstein Huszár Regimentje déli Oberster Gróf *Zichy*, Kapitány *Marschall* és fő Hadnagy

Orlando, mind ketten a' 6-dik Vadász Batalionból különösen kimúttatták itt magokat. — (Ez annak a' történetnek bővebb leírása, mellyről a' 8-dik számú Kurirban már írtunk rövidebben). —

„Oberster Báro *Simschen* a' *Wallischi* földön egy Vadász Bataliont állított-fel, melly már 7 Kompániákra telt és tsupa hazafiakból áll. (Közönséges levelek jegyzik meg erről a' 17 mérföld hosszúságú, legnagyobb havasok közé szorított 's a' *Rodanus* vize által ketté osztott, sokáig magában fennállott, de végezetre a' Frantzia uraság alá esett kisded Republikáról, hogy a' midőn Báro *Simschen* egy jó számú fegyveres isapattal *Sittenbe* a' fő városba bé ment 's ezt a' pásztori vidéket a' szövetséges Hatalmasságoknak nevekben elfoglalta volna, egy Deputazio jött eleibe, a' melly azt kérdezte, hogy mi legyen a' szövetségesek' akaratja, 's mi végre mentek oda hozzájok? Az Oberster Ur a' képen felelvén, hogy a' szövetségesek' érzése az, hogy a' Frantziákat, ha még a' *Wallisi* földön találtnának, onnét kiverjék, 's azután a' Wallisiakat a' vélek együtt való dolgozásra meghívják, ez az ily nagy Hatalmasságok' tisztjétől ily nagy betsülettel való meghívattatás oly foganatos volt, hogy nem tsak örömmel fogadtattak seregeink, hanem mint a' hivatal szerént való tudósításban említők, már ily számos vadá-

szok kiállottak ebből a' maroknyi keskeny völgyből a' közönséges ügynek elősegéllésére). —

„A' *Simplon* és *Bernhard* hegyeken lévő általjárókat jól megrakták a' szövetségesek fegyveresekkel, az *Aosta* felé menő útat puskapor által felvették, 's észereint bátorságos védelmezhető állapotba helyeztették magokat. —

„F. M. L. H. tzege *Lichtenstein* jelenti, hogy Kapitány Gróf *Ponensky* a' János fő H. tzege' *Dragonyosaitól*, olyan szerentsés volt, hogy Jan. 13-dikán a' *Besanzon* felé menő úton 23 szekerekből álló szállítványt, mellyek közzül 8 ágyúgolyóhissal, 15 pedig gabonával volt terhelve, a' várostól nem messze elfogott. Jan. 13-dik és 14-dik napjain két versben támadta meg H. *Lichtensteint* az ellenség, de mind annyiszor feles vesztséssel visszavonni kéntelenítettett magát. —

„Az alatt, hogy Lovasság' Generális-a *Hessen-Homburg* 15-dikben a' maga seregeit *Dole* felől *Pesmes* felé útnak indította, 2000 emberekből álló ellenséges sereg kiűtött *Auxonnéból* két csapatokban, mellyek közzül az egyik *Villar-Rottein* a' másik pedig *Chevigny* felé nyomult: hanem *Prinz Hessen-Homburg* és Gen. Major *Scheither* visszazigazították, 's magoktól illendő távolságra tartóztatták az ellenséget.“

Langresből a' fő hadi szállásról Jun. 9-dikén: — „Össze gyülekezvén itt a' fő armáda 18-dikban, a' 4-dik szakasz armáda még az nap' előre indult *Chaumont* felé. A' *Württembergi* Koronaprinz a' könnyű lovassággal nyomozván az ellenséget, béerte ötet *Ville* nevű falunál, és *Choignesig* vissza nyomta innét, de a' hol már segítő seregekre talált az ellenség, mellyek a' *Marne* mellett lévő halmokat gyalogsággal és két, nagy szerű ágyús batteriákkal rakták vala meg. A' *Princz* jónak találta *Chaumontnak* megtámadását

más napra halasztani's a' Fegyvertármester Gr. *Gyulay* seregeit is bévárni. —

„Ma reggel vissza vonta magát M. *Mortier Troyes* felé. *Ville* és *Choignes* között néhány elestekből 's valami 30 vagy 40 sebesekből állott a' szövetségesek' vesztese: az ellenség' vesztese feles volt, a' M. *Mortier* Adjutánsa Oberster *Cholly* is elfogattatott.“

Elegyes Tudósítások.

Frankfurtból: — A' Marschal *Blücher* fő hadi szállásán ilyen Proklamatioz jött ki: —,

„*Frantziák!* En a' *Stéziai* armádát a' *Rénuson* által hoztám, a' melly a' győzedelmeskedést megszokván már most a' régi *Frantzia* Ország felé nyomul előre. Ne higyjétek, hogy boszszuálló ezélaással jönénk hozzátok azért, hogy vétetek azon rosszságot megéreztessek, melyeket ti nálunk elkövetetek. Ti tsak eszközei vátatok *Uratok'* ki elégíthetetlen ditsősszomjúhozásának: nekünk ellenben semmi egyéb ezélunk nintsen, hanem tsak hogy a' népeknek szabadságokat és függetlenséget egy hamarsággal való és állandó békesség által bátorságossá tegyük. *Napoleon* Császár még mind igen távol lévén attól, hogy a' világnak az esdekléssel ohajtott tsendességet vissza adja, még most sem akar a' békességes alkudozásokra a' hadakozásközben kezét nyújtani, azért, hogy néki tsak fegyvernyúgvásra van szükség, a' melly néki, mint a' *Stéziai* fegyvernyúgvás vala, a' maga kipihenésére, 's a' hadakozásnak újennan való folytatására időt és módöt szerezzon, a' melyben ő a' leg igazságatlanabb dologért a' *Frantziák* nak véreket 's hazájoknak utolsó tehetségeket feláldozza. Mi tsak a' békesség' eljensegei ellen és azok ellen fordítjuk fegyvereinket, a' kik annyira megvakúlva vannak, hogy azon armádának soraiba belép-

jenek, a' melly tsak azért gyűjtetett össze, hogy a' hadakozást örökkévalóvá tegye. Maradjatok tehát honnyaitokba munkáitok mellett; nem fogja senki bántani tulajdonaitokat; a' hadakozás' terheit könnyebbíteni fogom néktek; egészszen bizonyosok lehetek a' felől; hogy oltalmazni foglak benneteket. Kérdezzétek-meg szomszédjaitoktól a' Német Départementokban, a' kik minket kiterjesztett karokkal fogadtak: *miképpen bántak veltek az őgy mondatot ellenségeik?* Azonközben néktek autól a' szempillaantattól fogva, hogy az én seregeim hozzátok megérkeznek, egyszerre félbe kell a' Frantzia Országlószékekkel, előljárókkal és seregekkel való minden közösülést szakasztani! A' ki ezen parantsolatnak nem engedelmeskedik, árulást tselekszik az összeszövetkezett Hatalmasságok ellen, és ennek büntetése halál. —“

„Blücher.

Moguntziát eddig Orosz Generális Gr. *Langeron* tartotta körül véve; most a' *Koburgi Hertzeg* érkezett-meg oda Gróf *Langeron* helyébe, a' ki innét a' Széziai ármádához vette útját, a' mellynek az ő vezérlése alá tartozó Osztályok is egyik szakasz ármádáját teszik. Ez a' M. *Blücher* vezérlése alatt lévő Széziai ármáda, mellynek fő hadi szállása Jan. 19-dikén *Nancy* városába állott, azófta *Metz, Luxenburg, Thionville, Saarlouis,* és *Bitsch* várakat körül vette széllyelküldözött osztályai által. — Jan. 16-dikán Gen. *Czernitscheff Aachenben,* Gen. *Sacken Toulban* állottak.

Neufchatelből (Helvétziában) Jan. 15-dikén: — „Minekutánna mi a' Brandenburgiai Ház' országló páltzája alatt valami száz esztendőket szeretsésen éltünk, közönséges megelégedést gerjeszte bennünk az a' tudósítás, mellyet tegnap vevénk, 's a' melly szerint a' mi Hertzegségünk a' Pruszsiái Királynak most vissza adattatván, mi ismét az ő hűséges alattvalói leszünk.“

Koloniából Jan. 18-dikán: — „Sok esztendőki tartot szenvedéseink után utoljára még egy nagy adófizetésnek réánk való vetése által bútsúznak-el tőlünk a' Frantziák, mellyet a' gazdagabb lakosokhoz rendelt executio által valami egy negyed részint tsakugyan fel is tsikartak: a' több részszel adós maradt a' magát ellenek szegzett nép. Hogy ezen gazdálkodás alatt valahogy az ellenség még ne lépje őket, e' kapukat valamint a' száraz úgy a' víz felől is kőfállal rakták-bé a' Frantziák. Annival nagyobb örvendezéssel fogadtattak a' megérkező Orosz seregek, a' kiknek eleséggel és teletorokkal való örvendezéssel mentek eleikbe a' lakosok; olyan bősége volt az eleségnek, a' milyet itt mostanság látni nem lehetett. A' lakosoknak az a' része, melly a' vízhez közelébb lakik, 's egész életmet a' kereskedésből veszi, 's ezekkel együtt ezen Rénus vidéki minden kereskedők és hajósok egy valóságos új életre léptek által, midőn hajdani böl dog idejeket, melly a' kereskedésnek megszűnése miatt közzülők egészszen elenyésztett vala, ily reméntenül visszatérni szemlélik.“ — „A' Frantzia seregek *Jülichnek* környekeitől is visszavonták magokat *Mastricht* felé.“

A' szövetséges seregeknek *Antverpia* felé való útnak indulások után nevezetes verkedések történtek, mellyekről még nem érkeztek-meg a' hivatal szerint való tudósítások, a' közönséges levelekben pedig így írnak róllok: —

„Marschal *Blücher* Jan. 10-dikén oda hagyta fő hadi szállását *Brédút*, hogy a' következő reggel az ellenségre réa üssön, a' kihez feles segítő seregek érkeztek vala, úgy hogy valami 20,000 emberekből álló tsatázó rendet terjesztett-ki a' mi lineánk előtt, a' melly néhány órányira nyúlt-el. Ez az ellenséges ármádia, *Antverpiával, Hertzogenbuschal,* 's ezzel az egész vidékkel egyetemben a' Gen. *Drcain* vezérlése alatt van, a' ki Kataloniából nem

rég hivattatott-el, a' hol egy esztendeig vezérlett egy szakasz armadát. Jan. 11-dikén reggel által vitte M. *Bülou* a' maga armadája derekát, a' melly 10,000 Pruszsusokból állott *Groot-Zunderten*. Az ő armadája két szárnyai, mellyek között a' jobbat Anglusok, a' balt pedig Pruszsusok formálták, az alatt megtámadták az ellenséget, s nem soká a' közép pont is belé elegyedvén a' verekedésbe, a' tsata közönséggé lett. A' két szárny keményen ellentállott, a' hol mind a' két rész nagy vakmerőséggel verekedett: de végezetre tsakugyan minden pontokon meggyőzette-tettnek lenni szemlélte magát az ellenség, és oda hagyni kénytelenített a' tsatázó mezőt, *Antwerpia* felé vonván vissza magát. A' szövetségesek' vesztese nem oly nagy volt, mint a' verekedéshez képest gondolni lehetett volna: tsak ugyan mi is sajnálhatjuk némely derek Anglusoknak és Pruszsusoknak elvesztését. *Bredába* kilentz Pruszsus sebesekkel rakott szekér érkezett-meg; az Anglus sebeseket *Wilhelmstadtba* vitték-el. Az ellenség sokkal többet veszített mint mi; el fogtuk 800 embereit. Egy Pruszsus-tiszt erőssíti, hogy 12 vagy 14 ágyút nyertünk. Ezen verekedés után *Bruszelnek* fogott a' szövetségesek armáda, s az ő előjáró tsapatjainak már meg kellett oda érkezni, miuthogy zendülés támadván a' városban, követség jött Marschal *Bülowhoz*, hogy fegyveres sereget küldjön oda sietséggel. — Gen. *Decain* Dec. 21-dikétől fogva folytatja ezen vidékeken a' Frantzia seregek vezérletét, s olyan rendelés van, mint hallatik, eleibe adattatva, hogy Antwerp-iát, a' hol a' kikötőhelyben 26, a' hajóépítő műhelyben pedig 6 Linea hajók tálatatnak, az utolsó erőig védelmezze. — Jan. 14-dikén ismét *Bredában* volt a' M. *Bülow* fő hadi szállása.

Basellből Jan. 19-dikén: — „Az Anglus Statusitoknak Lord *Kastlereagh* ide tegnap megérkezvén, ma conferentiát tar-

tott az Austriai és Pruszsus külső dolgokra ügyelő Ministerekkel Hertzeg *Metterniche* l és Báro *Hardenberget*. Az Orosz Császár 17-dikre virradó éjjel elutazott innét *Vesoulba* a' fő hadi szállásra, a' hova 20-dikban a' Pruszsus Király, és 22-dikben a' Felsőége az Austriai Császár is útnak indulni szándékoztak. — Közönelges levelek erősítik, hogy Frantzia Gen. *Reynier*, a' ki Lipsiánál elfogattatott vala, Austriai Cs. K. Generális *Meerfeldért*, a' ki ugyan azon tsatában esett fogságba, kiterelített légyen, és viszza útazik Frantzia országba. — Gen. *Lapoype* a' Wittenbergai Frantzia volt Kormányozó, a' vezérleése alatt volt őrző sereg-gelet egyetemben az Orosz birodalom felé vitetett-el.

Bremából Jan. 18-dikán: — „A' *Dániával* való békesség kötés 13-dikben reggeli negyedfél óraker készült-meg. Feltételei, mellyek eddig tudva vannak, ezek: *Dánia* általengedi *Norvégiát Svétziának* és 10 vagy 15 ezer emberből álló fegyveres sereget, állit a' Gen. *Winezingerode* vezérleése alá: a', mellyekért *Svétziái Fomérániát* kapja bizonyos summával egyetemben. —

„Az *Eckmühl* Hertzeget elkezdették Hamburgban szorongatni egy felől az a' felelem, hogy az *Albis* vize már tsaknem a' közepéig által fagyott vala, más felől pedig, hogy a' Kozákok már a' város mellett nyargalódtak, s már néhány vigyázaton állott Frantzia tsoportokat öszsze vagdaltak a' szomszédban. A' Frantziák is néhány rendbéli heves kiütéseket tettek *Altona* felé, a' melly felől még 13-dikban is kemény ágyúzás hallatott. A' Kozákok derek prédát kaptak nevezetesen jó lovak dolgában ezen alkalmatossággal; 2 és 3 Lajos aranyon adták darabját a' paripának. Azolta hogy a' fagy bekövetkezett, arra fordítja és azzal kinezza M. *Davoust* a' Hamburgi lakosokat, hogy a' szélső földsántzoknak oldalait vízzel öntöztett vélek, hogy a' sántzoknak oldalai megfagyván annál nehe-

zebben mászhassák és vehessék meg azokat az ostromlók. Azt a hasznát is veszi továbbá M. Davoust a Hamburgiaknak, hogy azokon a tókon, mellyeket Hamburg körül az *Alster* torka formál, a jeget bevagdaltatja vellek, hogy a Kozákok ne nyargalódzhassanak azon s ne recognoscirózhassanak kedvek szerént; de a melly munka azért igen veszedelmes a Hamburgiaknak, hogy a jégtörés közben már tizen s tőhányat megölt közzülök az ostromlók tüze. —

„Jan. 10-dikétől fogva nem szabad a Hamburgi lakosoknak a kenyérsütőktől venni a kenyeret; a magok házi vagyonaikból kell élnök; a sütőktől csak a katonák élnek. Egy új Proclamatziója által nagyon kikelt Marschal *Davoust* ezen kenyérsütők ellen; azt mondja, hogy azok nem adták be igazán, hogy menyi készületek legyen, a Sindikusok pedig nem jártak a dolognak utánna oly pontossággal mint ő parantsolta volt, melyre nézve ő nem tudja már most, hogy kinek mennyije legyen. Végeztére katoná büntetés alatt parantsolja minnyajoknak, hogy a kinél kevesebb kenyérnek való találtatik, mint a mennyit feladott, 6 napok alatt akár honnét veszi, elészterkeztesse. A lakosok is süttethetnek kenyeret ha tettik a közönséges sütőknel, de a magok lisztjékből.“

Annak a költött hírnek megezáfolására, hogy *Torgauban* a Frantzia Császárnak sok milliói lettek volna bezárattatva, ilyen *Nyilatkozatást* hirdettek ki a Berlini levelek: —

„Minekutánna egész Német országon olyan hír terjedett-el, hogy *Torgauban* sok milliókból álló Frantzia Császári kincs, sok ezüst készület, és egy mappákból (országrajzolatokból) álló egész kamara volna letéttelve; és noha ennek a hírnek még a vár feladattára előtt, betsületeknek le-

kötése alatt ellene mondottak a Vár volt Kormányozója Gróf *DuRouillis* és Báro *Brun-de-Villaret* Generálisok, kik közzül az utolsó a Capitulatziót aláírta: tsakugyan jónak találta az ostromló sereg vezére Gróf *Tauentzien* ő Exc. ja erre, az öszszeszöveget kezdett Hatalmasságokra nézve ily fontos tárgyra egész figyelmetességet fordítani; melyhezképpest *Torgau* várának általvételeére egy különös Biztosságot nevezett-ki ő Exc. ja, a melly e hónap 8-dikán a várbán megjelenvén, az eleibe adatott útásítás szerént leg szorosabban utánna járt mindennek; a Frantzia Előljáróknak minden könyveiket, s a kimenőknek minden portékáikat és bagázsiaikat megvizsgálta: de a Frantzia Császárnak semmi kiutsére, és rajzolatkamarájára nem talált; sőt végre a feljebb nevezett Generálisoknak betsületek leköttése alatt tett vallástételekből, melyhez az után a több Generálisok is hozzá-járult, egészszen meg valóságosodott, és nyilván kijött, hogy az egész hír onnét vette eredetét, hogy Oktob. 20-dikán sok szekerek érkeztek-bé *Torgauban*, mellyeknek fedeleiken ilyen más olvastatott: *Tresor Imperial*. De a melly szekerek többire üresek, s tsak kevesek voltak ezüst pénzél terbelve, melly az akkori Kormányozónak Gróf *Narbonnének* parantsolatjára az őrző sereg fő kassájába töltetvén, ezzel együtt az abban találtatott egész suma 881,084 Frankra és 44 Centimekre telt. Párisba szoló váltócédulákban 441,000 Frankok voltak a kassában. Melly kevés ideig érhetebé ezen summával a még akkor majd 30,000 emberekből álló őrző sereg; akárki megítheti. Az alól írt Biztosság betsületeknek leköttése mellett kinyilatkoztatja, hogy semmit el nem múltott, a mi ennek a dolognak leg pontosabban lehető kinyomozására eszközül szolgálhatott.“ — (Aláírták tíz külömbkülömbfele Generálisok s Stáb és fő tiszték neveikkel).

A Lord *Wellington* armádájától is érkeztek tudósítások a Német Országi nagy armádák hadi szállásaikta, a melyek szerint Marschal *Soult* Jan. 18-dikán ismét megtámadta hét osztályokkal a Gen. *Hill* vezérlése alatt lévő szakasz armádát, melly a *Bayonne* és *Saint - Jean - Pied - de - Port* között lévő országút mellett volt megszálla. Három versben újjította - meg a szövetséges seregekre való ütést, és háromszor veretett vissza oly veszteséssel, a melly 5000 emberre betsülteik. Az Anglusok' vesztesége igen kevés volt, melynek azt az okát adják, hogyők nekiszegzett bajonétokkal megmozdulás nélkül állva fogadván a' nagysebességgel reájok rohanó ellenséget, ez őket ilyen mozdulatlanul találván, a' helyett, hogy őket megtámadta volna, hátat fordított, és vissza futott, melyből zavarodás következvén, ezt a' szövetségesek haszonra fordították, és sok embert megöltek.

Frantzia Birodalom.

Párisban a' felkelő nemzeti sereg' organizálásához hozzá fogtak. A' város' 12 kerületeiben mindenikből egyegy Legió állki; a' Legió 4 Batalionból; a' Batalion 5 Kompániából, a' Kompánia 125 emberből áll. Fő vezér a' Császár; alatta vezérekedik a' *Coneglianoi* H. tze; Gen. Adjutánsok Osztályos Gen. *Hullin*, Nagy Marschal Gróf *Bertrand*; Fő Camerarius *Montesquiou*, és Gróf *Montmorency*. A' 12 Legióknak 12 Komendánsaik között az esmeretesebb nevéek Statustanátsos *Regnaud - de - Sant - Jean - d' - Angeli*, 's a' *Cadorei* Hertzeg (*Champagny*).

B é t s.

Ma érkezett újságainkaán ezeket olvassuk: — Jan. 10-dikén *M. Augereau* a'

Nancy felé, *M. Ney* pedig a' Lyoni úton elmentek *Párisból*. Seregek is számosan indultak ugyan innét arrá felé, a' hova ezen Marschalok vették útjokat.

Az *Araui* újság szerint ilyen hirdetést adott - ki *Lyonban* az oda való Prefektus: — „Az ellenség bement *Genevába*, az ő szélső vigyázói megmútattak magokat a' *Bougey*' szoros útnál, nem egyéb czélzással, hanem hogy armádájok' állását fedezék; lehetetlen hogy *Lyonba* akarjanak jönni; így szemlátomást való veszedelemnek tennék - ki magokat. A' Császár 100 ezer embert gyűjtött össze *Rheims* mellett, a' hova 40,000 testőrök rendeltettek; ez az erő meg nem engedi, hogy közelebb jöjjön az ellenség. A' Spanyol országgal való békesség megkötetett. Bizonyos dolog, hogy a' Császár ő F - ge a' közönséges békességnek minden feltételeit helybehagyta, és hogy a' *Cadorei* H. tze az összeszövetkezett Hatalmasságoknak fő hadi szállásokra útnak indult a' békesség' nagy munkájának elvégzésére. —,

„*D'albon*, Lyoni Prefektus.

Lüttichből, *Caenből*, és *Lilléből* írják, hogy *Peluse*, *Latour - Maubourg* és *Villemacey* nevű Senátor Grófok, mint redkívvül való biztosok oda megérkeztek, 's kiadott Proklamatioikban kinyilatkoztatták, hogy a' Császár a' népek' boldogítására czélzó közönséges plánumon egészen felhagyván, az ellenséget csak a' Fr. földről akarja elkergetni, 's az ettől magától projektáltatott békességet elfogadván, ennekutánna csak a' Frantziák' boldogításában 's az atyai édes gyönyörűségekből fogja szerentsejét megtalálni, távollévéen attól, hogy a' nyert de elvesztett országoknak visszavevéseken gondolkodjék.

Januarius 29-dik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 185 7/8 forintot Váltótzedulában.

Lita Pántzél Dániel.